

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 626/2014
21.07.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца Ђ.С. из Б., Р. Ц.Г., чији је пуномоћник З.А., адвокат из Б.Д.П., против тужене Републике Србије, Министарство правде и државне управе, коју заступа Републички јавни правобранилац, ради накнаде рехабилитационе штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 56/14 од 05.03.2014. године, у седници већа одржаној 21.07.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 56/14 од 05.03.2014. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П. бр. 155/2013 од 20.11.2013. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име рехабилитационог обештећења - штете (материјалне и нематеријалне), исплати укупан износ од 45.918.887,50 динара и то по основу обављеног а неплаћеног рада у редовно радно време износ од 2.736.000,00 динара, обављеном а неплаћеном прековременом раду износ од 6.092.887,50 динара, губитка пензије износ од 6.090.000,00 динара, губитка стана износ од 6.000.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа и слободе као и права личности проузрокованим неоснованим лишењем слободе и за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица у износу од 25.000.000,00 динара, као и да се обавезе тужена да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, усвојен је захтев тужиоца за ослобођење од плаћања трошкова судске таксе. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 56/14 од 05.03.2014. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, у ставу првом и трећем изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је унук сада пок. Ђ.К. који је рехабилитован решењем Вишег суда у Новом Саду Рех 110/10 од 30.03.2011. године којим је утврђено да је ништава пресуда Војног суда у Београду 554/51 од 10.05.1951. године, да су ништаве све правне последице те пресуде, те да се Ђ.К. као рехабилитовано лице сматра неосуђиваним. Ђ.К. је ухапшен 02.01.1952. године, с тим да је из притвора на издржавање казне у КПД Билећа одведен 02.01.1952. године, одакле је због здравственог стања пуштен на условни отпуст 17.07.1954. године (казна је истицала 02.01.1956. године), а преминуо је 24.08.1954. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су тужбени захтев тужиоца одбили као неоснован, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Законом о рехабилитацији („Службени гласник РС“ бр. 92/2011), уређена је рехабилитација и правне последице рехабилитације лица која су из политичких, верских, националних или идеолошких разлога, лишена живота, слободе или других права до дана ступања на снагу овог закона (члан 1. став 1.). Захтев за рехабилитацију може поднети: лице из члана 1. став 1. овог закона; после смрти лица из члана 1. став 1. овог закона, супружник, ванбрачни партнер, деца (брачна, ванбрачна, усвојена и пасторчад), потомци, преци, усвојиоци, браћа и сестре, остали законски наследници, тестаментални наследници и правно лице чије је то лице било члан односно оснивач; деца лица из члана 1. став 1. овог закона која су, за време трајања повреде права и слободе родитеља, рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена или су за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља (члан 7. став 1. тач. 1, 2. и 5.). Лице из члана 7. тачка 5. овог закона има право на здравствену заштиту и друга права из здравственог осигурања, као и право на рехабилитационо обештећење у складу са чланом 26. став 3. Закона о рехабилитацији. Према члану 26. став 1. овог закона рехабилитовано лице има право на обештећење за материјалу штету насталу због повреде права и слободе у складу са законом којим се уређују облигациони односи, а према ставу 3. тог члана рехабилитовано лице и лице из члана 7. тачка 5. овог закона имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе, у складу са законом којим се уређују облигациони односи. Према члану 26. став 4. тог закона, лица из члана 21. став 2. (брачни друг, деца и родитељи односно браћа и сестре и ванбрачни партнер рехабилитованог лица) имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због смрти рехабилитованог лица под условом да је између њих и умрлог рехабилитованог

лица постојала трајна заједница живота у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Дакле, право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа и слободе и права личности због лишења слободе у смислу члана 26. став 3. Закона о рехабилитацији припада само рехабилитованом лицу и лицу из члана 7. тачка 5. тог закона, док право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти рехабилитованог лица припада кругу лица одређеном чланом 21. став 2. истог закона.

Стога, како је тужилац унук рехабилитованог лица, сада пок. Ђ.К., то је, по оцени Врховног касационог суда, правилан закључак нижестепених судова да тужилац с обзиром да не спада у круг лица обухваћених чланом 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији нема право на рехабилитационо обештећење у виду накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због лишења слободе, нити право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти рехабилитованог лица јер не спада у законом прописан круг лица који су у смислу члана 21. став 2. тог закона овлашћени да захтевају ову врсту накнаде. Такође, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац нема право на рехабилитационо обештећење за материјалну штету насталу због повреде права и слобода јер то право у смислу члана 26. став 1. Закона о рехабилитацији припада само рехабилитованом лицу из који разлога се неосновано ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци, без детаљног образлагања ревизијске одлуке у смислу става 2. истог члана јер се на тај начин не би постигло ново тумачење права.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић, с.р.**